

Univers Pedagogic

 Nr. 43 (832),
 1 decembrie 2022

 Săptămânal al Ministerului Educației
 și Cercetării al Republicii Moldova

pro

Memorandum de colaborare între instituțiile de învățământ superior și Ministerul Muncii și Protecției Sociale al R. Moldova

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a semnat, alături de alte instituții de învățământ superior din Moldova, un Memorandum de colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Prin semnarea acestui document se urmărește scopul de pregătire a asistenților sociali, accentuându-se importanța implicării mediului academic în elaborarea și avizarea politicilor sociale. Semnarea Memorandumului sunt și Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova și Universitatea de Stat „Alecus Russo” din Bălți.

La eveniment au fost prezenți ministrul Muncii și Protecției Sociale, dl Marcel Spataru, Ministrul Educației și Cercetării, dl Anatolie Topală, Secretarul de Stat al Ministerului Sănătății, dl Ion Prisăcaru, prim-prorectorul USM, dna Otilia Dandara, rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, dna Alexandra Barbăneagră, decanul Facultății de

Psihologie și Psihopedagogie Specială a UPSC, dna Maria Virlan, și alți reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior, semnarea ale documentului.

În alocuțiunea sa rectorul UPSC, dna Alexandra Barbăneagră, s-a referit la importanța dezvoltării serviciilor sociale, fapt care poate fi asigurat prin conjugarea eforturilor între instituțiile publice de stat și instituțiile de învățământ superior, pentru că serviciile sociale necesită, întâi de toate, pregătire profesională avansată a specialiștilor din domeniu.

Prezentă la eveniment, Nina Vizitiu, asistent social, studentă la Programul de master „Politici sociale de susținere a familiei și copilului”, Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, UPSC, a remarcat: „Cred cu fermitate că semnarea acordului va contribui la crearea imaginii asistentului social și la creșterea prestigiului acestuia. Noi, asistenții sociali radiografiem inima societății, scoatem la suprafață speranța, dorința de viață și potențialul individului. Eu, dar și semenii mei, avem mari speranțe de la acest eveniment.

Anume în colaborare, ministerul și mediul academic, pot contribui atât la pregătirea specialiștilor, cât și la crearea condițiilor de adaptare a acestora la viața profesională.”

Scopul Memorandumului este consolidarea parteneriatului dintre MMPS și mediul academic privind pregătirea universitară și formarea continuă a asistenților sociali și a specialiștilor în domeniul protecției copilului.

Obiectivele principale se referă la formarea profesională a specialiștilor din domeniul social în raport cu nevoile pieței muncii, simplificarea dialogului dintre mediul academic și MMPS în elaborarea și avizarea de politici sociale, dezvoltarea cercetărilor științifice pentru fundamentarea politicilor în domeniu și, nu în ultimul rând, fortificarea statutului asistenților sociali și ai specialiștilor în domeniul protecției copilului.

Memorandumul face parte din Programul Național pentru protecția copilului, lansat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății.

Au fost aprobate programele de examen pentru examenele naționale de absolvire a gimnaziului

Comisia Națională de Examen a aprobat noile Programe de examen pentru examenele naționale de absolvire a gimnaziului, elaborate în contextul modernizării Curriculumului Național la disciplinele școlare.

Programele de examen sunt documente normative complementare Regulamentului cu privire la examenele naționale de absolvire a gimnaziului și vizează modalitatea de evaluare a candidaților la disciplina de examen, fiind destinate autorilor de teste, profesorilor, elevilor, conducătorilor instituțiilor

de învățământ și tuturor factorilor interesați.

Anterior aprobării și publicării, Programele de examen au fost supuse consultărilor publice, fiind publicate pe site-ul Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare și solicitate avize de la organele locale de specialitate în domeniul învățământului, de la instituțiile de învățământ general și de la alți reprezentanți ai mediului academic.

Programele aprobate pot fi accesate pe site-ul Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare (<https://ance.gov.md/>), la rubrica Documente normative, sub meniul Programe de examen.

Menționăm că în sesiunea de examene 2023 doar examenul național de absolvire a gimnaziului la Istoria românilor și universală va fi elaborat conform noii programe. Programele de examen la celelalte discipline de examen urmează a fi aplicate începând cu sesiunea de examene 2024.

DRRM: echipamente IT din partea României pentru școli din R. Moldova

Departamentul român pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM) a donat la 28 noiembrie curent echipamente de tehnologii informaționale (IT) de ultimă generație pentru 20 de instituții de învățământ general din țara noastră.

La festivitatea de predare a echipamentelor, ce a avut loc la Casa Guvernului din Chișinău, ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, a specificat că „beneficiem de

un ajutor enorm din partea României, în diferite domenii; anume în sistemul educațional, care este unul dintre cele mai importante, am avut și continuăm să avem o susținere ple-

nară pentru a asigura un învățământ de calitate.”

Prezent la eveniment, șeful DRRM, Adrian Dupu, a declarat că „este foarte important ca în situația de multiple crize prin care trece Republica Moldova, elevii să poată avea acces la o școală modernă, să fie bine echipați, pentru a-și crea un viitor temeinic bazat pe studii bune.”

În aceeași ordine de idei, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României la Chișinău, Excelența Sa Cristian-Leon Țurcanu, a remarcat că în ajun de Ziua Marii Uniri, țara pe care o reprezintă „face cadouri, și este foarte bine că acestea vin pentru școli. Provin dintr-o familie de profesori și cunosc foarte bine importanța școlii performante pentru a crea o societate prosperă.”

Este de menționat că la eveniment au fost prezenți directorii celor 20 de unități de învățământ și reprezentanți ai autorităților locale. Valeria Ioniță, directoarea Liceului Teoretic cu Profil Real „Mihai Marincu” din Chișinău, a subliniat importanța acestor echipamente de ultimă generație în educația elevilor:

„Accesul la ceea ce presupune transformarea digitală, îndeosebi educația și dezvoltarea de competențe în domeniu, sunt pași esențiali prin care trebuie să asigurăm șanse egale tinerii generații pentru inserția corectă în societate.”

Echipamentul digital ce a fost donat a constat din laptopuri, table interactive smart, imprimante multifuncționale etc., fiind oferit în cadrul proiectului Digitalizarea în educație, susținut de Guvernul României. Donațiile din partea Exe-

cutivului român, în valoare de circa 840 mii de lei, vin în urma solicitării primite din partea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Prin asemenea acțiuni de caritate, DRRM urmărește stimularea prezenței la cursuri a elevilor și reducerea abandonului școlar, precum și îmbunătățirea eficienței procesului de predare-învățare pe baza utilizării tehnologiei de ultimă generație, inclusiv pentru elevii din medii defavorizate.

Reporter UPP

Natalia Gavrița la sfat cu elevii din LT „Mihai Eminescu” din Edineț

Prim-ministra Natalia Gavrița a mers la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Edineț, unde a vizitat sălile de clasă, laboratorul IT, cantina, Centrul de resurse și biblioteca.

noastră și să rămână aici, acasă, să lucreze. Pentru asta muncim împreună cu colegii mei din Guvern, să vă creăm condiții bune pentru dezvoltare culturală și creștere profesională. Acum câteva zile a fost lansat programul Voucher Cultural, care poate fi accesat chiar și la nivel local. La fel, vă îndemn să vă implicați și în procesul de consulta-re a Strategiei de tineret 2030. Moldova are nevoie de forța tinerilor care să-și investească creativitatea, potențialul, viziunile și efortul în consolidarea și dezvoltarea țării”, a spus prim-ministra.

În ultimii ani în instituția de învățământ au fost implementate mai multe proiecte cu finanțare externă și din bugetul de stat. Astfel, liceul este dotat cu echipamente performante de TIC, pentru desfășurarea unui proces educațional de calitate, dispune de proiectoare, table interactive, televizoare, ecrane digitale, laptopuri, tablete, PC conectate la internet, imprimante, camere WEB și ecrane de proiecție.

Natalia Gavrița a vorbit cu cadrele didactice care activează în cadrul instituției publice de învățământ, dar și cu elevii care fac parte din Consiliul elevilor în mandatul octombrie 2022 – octombrie 2023. „Mă bucur să vă văd atât de activi și bine informați. Ne dorim ca elevii să-și poată urma studiile în țara

noastră și să rămână aici, acasă, să lucreze. Pentru asta muncim împreună cu colegii mei din Guvern, să vă creăm condiții bune pentru dezvoltare culturală și creștere profesională. Acum câteva zile a fost lansat programul Voucher Cultural, care poate fi accesat chiar și la nivel local. La fel, vă îndemn să vă implicați și în procesul de consulta-re a Strategiei de tineret 2030. Moldova are nevoie de forța tinerilor care să-și investească creativitatea, potențialul, viziunile și efortul în consolidarea și dezvoltarea țării”, a spus prim-ministra.

În cadrul dialogului dintre elevi și prim-ministra Natalia Gavrița au fost abordate diverse subiecte, inclusiv s-a vorbit despre necesitățile și interesele elevilor, dificultățile cu care se confruntă la nivel local și soluțiile pe care le-au identificat pe platforma Consiliului elevilor.

În instituția publică LT „Mihai Eminescu” din Edineț își fac studiile 569 de elevi și activează 41 de cadre didactice.

PSIHOLOGUL RĂSPUNDE

CUM PREVENIM EȘECUL ȘCOLAR?

Fiecare copil are personalitatea sa, dar și un ritm propriu de acțiune. Aceste particularități pot favoriza rezultatele școlare, dar ar putea și să le perturbe. Astfel, copilul ar putea ajunge la eșec școlar – fenomen care presupune imposibilitatea de realizare a obiectivelor școlare, exprimată prin dificultăți de adaptare, întârzieri în asimilarea cunoștințelor, tulburări afective și de comportament etc.

Din păcate, eșecul școlar este un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ și la toate etapele vieții școlare. Literatura de specialitate descrie 3 tipuri de comportament, predispușe spre eșec școlar. Există copii cu *intensitate redusă a activității de învățare*, care dezvoltă relații normale atât cu părinții, cât și cu cadrele didactice, dar au procese cognitive reduse, nu se pot autoafirma prin intermediul activității de învățare și se orientează spre acceptarea din partea semenilor. Cea de-a doua categorie de copii manifestă un *nivel redus al eficienței activității de învățare*, datorat microleziunilor la nivel de creier, problemelor minore ale funcțiilor sferei afectiv-volitive, nivelului cultural redus al familiei, al dragostei parentale insuficiente sau chiar al lipsei grijii părintești. Cea de-a treia categorie de copii manifestă imaturitate școlară, infantilism psihic, dar și *comportamente din cele 2 categorii* descrise mai sus.

Putem enumera un șir de cauze care stau la baza eșecului școlar, cum ar fi: procesele cognitive (inteligenta, percepția, atenția, me-

moră, gândirea, limbajul) slab dezvoltate, lipsa motivației învățării, surmenajul, inadaptația școlară, atitudinea negativă față de școală, tulburările somatice. Eșecul școlar ar putea surveni și din cauza delăsării pedagogice, a metodelor de predare inefficiente, dar și a relațiilor conflictuale atât în familie, cât și la școală etc. Fricile elevilor (de școală, profesori, de a răspunde la tablă, notele negative etc.), de asemenea, pot fi cauze ale eșecului școlar.

Nu este suficient să identificăm cauzele eșecului școlar. Este necesar de a preveni chiar din primele zile de școală eșecul școlar, prin crearea condițiilor optime de dezvoltare intelectuală pentru fiecare copil, pe de o parte, și prin manifestarea unei atitudini corecte față de toți elevii, indiferent de capacitățile lor intelectuale, pe de altă parte. Este necesar de a folosi metode eficiente de predare, de a ajuta copiii să-și formeze deprinderi sistematice de muncă. La fel de importante sunt activitățile în cadrul cărora elevii își vor dezvolta stima de sine, își vor forma o autoapreciere adecvată, dar și vor învăța cum să comunice eficient și cum să se comporte pentru a preîntâmpina situațiile conflictuale atât cu colegii, cât și cu cadrele didactice și părinții. Totodată, cadrele didactice și părinții ar trebui să manifeste empatie față de copii, să-i ajute să-și organizeze corect regimul zilei pentru a preveni surmenajul și să-i învețe strategii pentru a se adapta la exigențele ambianței școlare. Următoarele strategii, de asemenea,

Lilia GOLOVEI,
psiholog școlar

pot fi utile în prevenirea eșecului școlar. Ar fi bine să ajutăm copiii să înțeleagă că *greșelile sunt un fenomen normal și necesar*, demonstrându-le că toată lumea greșește, iar valoarea unei greșeli este încercarea. *Este necesar să ajutăm copiii să dezvolte credința în succes*, evidențiind orice succes și progres pe care îl prezintă. Nu trebuie să comparăm munca copilului cu altcineva sau cu normele și cerințele școlare. Copiii trebuie ajutați să-și identifice punctele forte. Știm că fiecare copil ar putea vedea ca dificile unele sarcini, de aceea cadrele didactice ar trebui să limiteze timpul pentru realizarea sarcinii. Iar când observăm că copilul își pierde speranța, trebuie oprită realizarea sarcinii, pentru a preveni eșecul. Altfel, copilul nu va rezolva sarcina, nu pentru că nu a fost capabil, ci pentru că „s-a terminat timpul”.

Pornind de la ideea că succesul generează succes, ar fi bine să *concentrăm atenția copiilor asupra succesorilor din trecut*, pe de o parte, iar pe de altă parte, să-i ajutăm să repete și să-și consolideze succesele. Și o ultimă recomandare: *contactați serviciul psihologic* pentru a identifica cele mai potrivite metode de învățare pentru fiecare copil în parte.

Gala performanțelor UPSC: concursul „Studentul Anului 2022”

Pentru fiecare student efortul său este o cheie care deschide ușile pentru un viitor mai prosper, iar la UPSC studenții, care au depus efortul necesar pentru a cunoaște mai mult, mereu vor fi răsplățiți. Recent Direcția Studenți și Servicii Sociale (șef direcție - dna conf. univ. dr., Uliana Culea), în cadrul Săptămânii Tineretului și Zilei Internaționale a Studentului, în sala mare a „Clasei Viitorului”, a organizat pentru cei mai buni studenți UPSC ai anului 2022 Gala Performanțelor UPSC cu diplome, trofee, flori și multă voie bună.

În deschiderea evenimentului, corul universității (conducător artistic - dna conf. univ. dr., Mariana Vacarciuc, dirijor - dna Svetlana Postolachi) a interpretat „Stănțe Studențești”. Rectorul UPSC, conf. univ. dr. Alexandra Barbăneagră, a adresat cuvinte de felicitare studenților pentru merite deosebite și i-a îndemnat să dea dovadă și de acum încolo de perseverență pentru a înregistra noi performanțe.

Într-o atmosferă festivă, care inspiră și cheamă spre noi ascensiuni, toți cei prezenți în sală s-au delectat cu cântece interpretate de către studenții UPSC, cu dansuri

din repertoriul Ansamblului Model de Dans Popular „Ciuleandra” din cadrul UPSC (conducător artistic - dl Ion Benchechi). Trupa teatrală studențească cu piesa „No escape” a accentuat artistismul studenților talentați.

Decani și prodecani ai facultăților au fost onorați să-și felicite studenții nominalizați, inspirându-le încredere în forțele proprii.

Astfel, din cele 40 de dosare depuse de la toate cele 8 facultăți ale UPSC, Comisa de concurs „Studentul Anului 2022” a promovat 24 din ele și i-a desemnat pe CEI MAI BUNI STUDENȚII AI ANULUI 2022.

DIPLOMĂ DE GRADUL I:

Diana BOIAN, Facultatea Filologie și Istorie, grupa 401, Limba și Literatura română și Limba engleză;

Corina VAHNOVAN, Facultatea Filologie și Istorie, grupa 301, Limba și Literatura română și Limba engleză;

Mădălina MOVILĂ, Facultatea Filologie și Istorie, grupa 304, Istorie și Limba engleză;

Elena FOTESCU, Facultatea Filologie și Istorie, grupa 401, Limba și Literatura română și Limba engleză;

Rodica RUSU, Facultatea Științe ale Educației, grupa 402, Pedagogie în Învățământ Primar și Psihopedagogie;

Cristina STRELEȚ, Facultatea Științe ale Educației, Ciclul II (master), anul 2, Management și Consiliere în Învățământ Primar;

Nicoleta CIOBANU, Facultatea Științe ale Educației, grupa 305, Pedagogie Preșcolară;

Viorica PURCEL, Facultatea Biologie și Chimie, Ciclul II (master), anul 1, Chimie ecologică;

Nicoleta CRĂCIUN, Facultatea Biologie și Chimie, Ciclul II (master), anul 1, Chimie ecologică;

Eugenia CORCIU, facultatea Geografie, grupa 221, Geografie și Tehnologii Educaționale;

Aliona ISAC, Geografie, grupa 224, Geografia mediului înconjurător;

Violeta DONIGHEVICI, Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Ciclul II (master), anul 2, Psihologia Socială și a Familiei.

DIPLOMĂ DE GRADUL II:

Anastasia CALEDJI, Facultatea Filologie și Istorie, grup 203, Limba și Literatura Rusă și Limba engleză;

Xenia PÎSLARI, Facultatea Filologie și Istorie, grupa 302, limba și Literatura română și Limba engleză;

Taisia DASCAL, Facultatea Științe ale Educației, grupa 201, Pedagogie în Învățământ Primar;

Augustina BIVOL, Facultatea Științe ale Educației, grupa 303, Pedagogie în Învățământ Primar și Limba engleză;

Nina AFTENI, Facultatea Biologie și Chimie, Ciclul II (master), anul 2, Biologia și Psihologia Sănătății;

Anastasia MÎNDRESCU, Facultatea Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale, grupa 304, Matematică și Informatică;

Victoria ȘMIGLU, Facultatea Limbi și Literaturi Străine, grupa 303B, Limba italiană și Limba engleză;

Cristina MANOLI, Facultatea Arte Plastice și Design, grupa 403, Arte Decorative Aplicate;

Olesea BRAGA, Facultatea Arte Plastice și Design, grupa 203, Modă și Design Vestimentar.

DIPLOMĂ DE GRADUL III:

Eugen PROZOROVSKI, Facultatea Științe ale Educației, grupa 307, Dans Popular și Clasic;

Marina ZBÎRNEA, Facultatea Limbi și Literaturi Străine, grupa 403, Limba franceză și Limba engleză;

Tatiana PERETEATCU, Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, grupa 206, Psihopedagogie.

Dragi studenți ai UPSC, comunitatea academică vă urează „La mai mult și la mai mare”! Continuați-vă drumul cunoștințelor și al descoperirilor cu același elan, bucurați-vă din plin de anii frumoși ai studenției, descoperiți-vă forța interioară și motivațiile toate, care vă vor conduce către culmile spre care tindeți!

Academicianul Gheorghe Rusnac la vârsta împlinirii 80 de ani de la naștere

Gheorghe Rusnac s-a născut la 23 noiembrie 1942, în satul Ocnița, raionul Ocnița. În perioada anilor 1949–1959 își face studiile la școala medie din localitate. Imediat după absolvirea acesteia se încadrează în câmpul muncii, lucrând într-o gospodărie agricolă din sat.

În anul 1960, totuși, decide să își continue studiile la Școala pedagogică din orașul Soroca. După o pauză de 3 ani de la obținerea diplomei revine la studii, la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova, unde peste doi ani își face și studiile doctorale, finalizându-le cu susținerea tezei de doctor cu tema *Activitatea Partidului Comunist din Moldova cu privire la dezvoltarea învățământului superior și mediu de specialitate din republică*, specialitatea *Istoria PCUS*. Abia în 1984, depune actele pentru studii de postdoctorat la Universitatea Pedagogică de Stat din Moscova, unde, în anul 1989, susține teza de doctor habilitat cu tema *Conducerea de către Partidul Comunist al Moldovei a școlii superioare și medii de specialitate din republică (anii 60-80)* la aceeași specialitate.

Activitatea în domeniul didactic și-o începe în 1962, ca învățător de educație fizică și cânt în școala medie din s. Clocușna, raionul Ocnița.

După absolvirea Facultății de Istorie, activează la Catedra Istoria PCUS în cadrul Universității de Stat din Moldova, urcând toate treptele ierarhiei universitare: lector, lector superior, conferențiar, profesor universitar. Este și secretar științific al Consiliului specializat în susținerea tezelor de doctor în istorie, în perioada anilor 1978–1983. În anii 1980–1984, activează în funcția de prodecan al Facultății de Filologie și Biblioteconomie, secția cu frecvență redusă. Se regăsește, în perioada anilor 1987–1990, și în activitate politică, fiind secretar al comitetului de partid al USM. Posibil că de aici i se trage și predilecția pentru acest domeniu, întrucât, în 1990, fondează *Catedra Politologie* a Universității de Stat din Moldova, al cărei șef este până în 1993. Concomitent, fondează și Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative. Ulterior este șef al nou-înființatei Catedre Politologie. În 1992, la inițiativa sindicatelor studențești ale USM, este înaintat la funcția de rector al USM și pe 28 iulie 1993 este confirmat în funcție, pe care o deține până în anul 2007, când este numit Ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Italiană și Republica Malta, funcție deținută până la finele anului 2011.

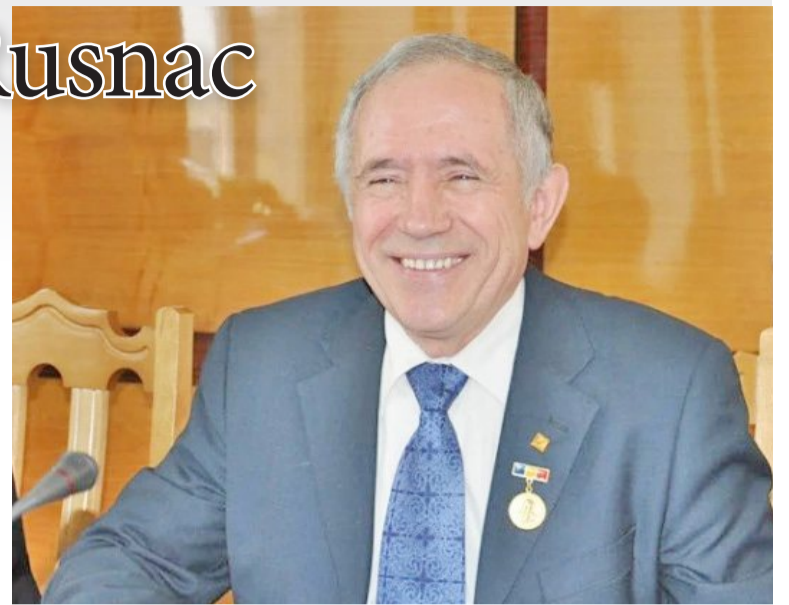
Gheorghe Rusnac a fost rector al USM două mandate consecutive, timp în care a insistat pe organizarea noilor facultăți și catedre cu diverse specialități, necesare economiei naționale a țării, ținând cont de numărul în creștere al studenților, dar mai cu seamă de transformările democratice. A inițiat pregătirea cadrelor la noi specialități, a consolidat potențialul pedagogico-științific, a crescut numărul doctoranzilor, a derulat procesul de renovare a bazei tehnico-materiale și a contribuit la o prezență mai mare a universității pe arena internațională.

Începând cu anul 2012, este vicepreședinte al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Mol-

dovei, dar și colaborator științific superior în cadrul Laboratorului de sociologie politică al USM.

Academicianul Gheorghe Rusnac s-a implicat activ și în diverse activități publice. În 1994, și-a expus poziția în desfășurarea reformei învățământului, fiind membru al Consiliului coordonator. În 1995 a devenit membru asociat al Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei, iar în 1997 – președinte al Consiliului rectorilor din Republica Moldova. Din același an este membru al Consiliului prezidențial, membru al Colegiului Ministerului Educației, membru al Comisiei Superioare de Atestare a Republicii Moldova, expert în științe istorice, membru al Consiliului Asociației Agenției universităților francofone (Montreal), membru al Prezidiului Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM. În anul 2006, Gheorghe Rusnac devine membru al Consiliului Asociației RENAM, dar și Coordonator al Programului de Stat „Integrarea științei și învățământului superior”. Un an mai târziu se manifestă în funcția de președinte al Consiliului Științific Specializat din Moldova pentru confirmarea titlului de doctor în științe politice.

Prin tumultul de activități, Gheorghe Rusnac a găsit suficient timp pentru a se implica și în diverse

acțiuni editoriale. În anul 1991, fondează revista *Moldoscopie*, în care se regăsește ca membru al colegiului redacțional până în 2012, dar și ca redactor-șef din 2006 până în 2008. În perioada anilor 1992–1997 este membru al colegiului redacțional al revistei *Moldova și lumea*. Din 1996 până în 2006 activează în funcția de redactor-șef al Analelor Științifice ale Universității de Stat din Moldova: seria „Științe chimico-biologice”, seria „Științe filologice”, seria „Științe fizicomatematice”, seria „Științe socioumanistice”. Este și membru al Colegiului redacțional la *Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale*, în perioada 2006–2007. Pe parcursul acestor ani, academicianul a publicat o serie de lucrări cu subiecte ce vizează istoria contemporană și situația politico-socială a Republicii Moldova. Astfel, de sub tipar au ieșit peste 240 lucrări științifice, inclusiv 9 monografii, 10 manuale și 2 dicționare.

Pentru activitatea sa prodigioasă,

să, Gheorghe Rusnac s-a învrednicit de distincții și premii naționale și internaționale: premiul Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei; ordinul „Gloria Muncii”; Ordinul Republicii; ordinul „Cuviosul Paisie Velicikovski”; rangul II, Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove; ordinul „Ordre National de Légion d'Honneur” (Franța).

Pentru efortul depus întru dezvoltarea învățământului național și mai ales pentru promovarea științelor politice pe plan național și internațional, i s-au acordat și titluri onorifice: Academician al Academiei Internaționale de Informatizare de pe lângă ONU (Filiala Moldova); Om al Anului, Centrul Biografic Internațional Cambridge; Academician al Academiei Internaționale a Învățământului Superior (Moscow); Membru al Academiei Internaționale de Științe în Domeniul Ecologiei și al Protecției Activității Umane (St.Petersburg); Doctor honoris causa al universității „St.Cyryl și St.Methodius” (Veliko Târnovo, Bulgaria).

Cu prilejul aniversării onorabilei vârste de 80 de ani, săptămânalul „Univers Pedagogic Pro” vine să Vă mulțumească, domnule academician, pentru anii oferiți cu dedicație domeniului educațional și pentru contribuția adusă la dezvoltarea domeniului cercetării. Ani mulți cu sănătate și inspirație să aveți!

Pentru conformitate,
Oxana PaRAȘciuc

FINALIZAREA PROIECTULUI SPRING – UN NOU START-UP PENTRU DEZVOLTAREA EDUCAȚIEI MEDICALE

Perspective de cooperare între universitățile membre de profil medical și atragerea noilor parteneri în vederea sporirii calității învățământului superior medical au fost abordate în cadrul întâlnirii rectorului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, cu profesorul Levan Metreveli, fondator și copreședinte al Asociației de Evaluare inter pares a Educației Medicale și Sanitare în Europa de Est și Asia Centrală (Peer Review Association for Medical and Health Education of Eastern Europe and Central Asia – PRAMED-EECA) din Sofia, Bulgaria, și cu profesorul Levan Baramidze, șef al Departamentului de Sănătate Publică, Management, Politică și Sănătate Economică, director al Școlii de Sănătate Publică, Universitatea Medicală de Stat din Tbilisi, Georgia.

Vizita a avut loc în contextul finalizării proiectului „Stabilirea instrumentelor și a obiectivelor de revizuire pentru educația medicală” (Setting peer review instruments and goals for medical (health) education – SPRING), finanțat de Programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport ERASMUS+

(Capacity Building in High Education – CBHE). Acesta este al doilea proiect regional implementat în parteneriat cu universități din Republica Moldova, Georgia, Tadjikistan, Kazakhstan, Belarus, Lituania și Bulgaria.

La întrevvedere s-a făcut o trecere în revistă a rezultatelor obținute

în cadrul proiectului SPRING. Prof. Metreveli a menționat că proiectul a avut ca scop îmbunătățirea calității educației medicale în universitățile partener, prin prisma implementării Procesului de la Bologna și a cerințelor internaționale privind criteriile de recunoaștere și acreditare a școlilor medicale stabilite de Federația Mondială pentru Educația

Medicală (WFME). „Din păcate, din cauza pandemiei COVID-19 nu s-a reușit de a întreprinde toate vizitele planificate, majoritatea activităților preconizate au fost desfășurate online. Totuși, proiectul SPRING a fost unul de succes, astfel am reușit crearea unui grup de experți de circa 60 de persoane, care vor fi implicați ulterior în alte proiecte europene. Este foar-

te important să ai oameni pregătiți. Avantajul este că atunci când se lucrează în consorții, credibilitatea este mai mare datorită responsabilității colective, astfel putem obține rezultate remarcabile și spori impactul proiectelor”, a adăugat copreședintele PRAMED-EECA.

Expertul a relatat și despre faptul că preconizează să efectueze o deplasare la Bruxelles, Belgia, unde se va întâlni cu europarlamentari și reprezentanți ai Comisiei Europene pentru a discuta despre atragerea fondurilor europene și finanțarea proiectelor și că intenționează să deschidă un oficiu al asociației. De asemenea, în contextul extinderii ariei de acoperire în alte țări, în luna ianuarie 2023 urmează să întreprindă o vizită în Ucraina pentru a atrage alte universități de profil medical în organizație.

(Continuare în pag. 4)

A plecat în eternitate Alexei Jereghi

Nimic nu e mai de preț decât viața. Dar, din păcate, nimeni dintre noi nu are cum să știe dinainte ce surprize îi poate pregăti soarta. Omul e trecător. Este muritor. Și el, la orice pas, poate fi pus în fața implacabilului.

În aceste zile cenușii de sfârșit de toamnă, s-a stins din viață, ne-a părăsit trecând la cele veșnice Alexei Jereghi. Bunul nostru coleg și prieten! Cel care a trudit cinstit în toate activitățile și funcțiile deținute. Născut în anul 1947, în orașul Strășeni, Alexei a absolvit mai întâi Școala de 8 ani (1962), iar apoi Școala medie din centrul raional (1965). A făcut cursuri de pregătire a mecanicilor, specializați în reparația aparatelor electrice de uz casnic (1967). Activează inițial în sfera comerțului, după care este angajat în domeniul construcțiilor.

Destin împlinit

Pasiunea, marea sa pasiune, pentru sport în general și tenis de masă în special, i-a determinat destinul său ulterior, totalmente legat de sportul de performanță, sportul pentru toți, de ziaristică, inclusiv sportivă, după ce în 1975 a absolvit Universitatea de Stat din Chișinău, Facultatea de Filologie și Ziaristică, specialitatea Jurnalism. Flacăra, legământul față de mișcare, față de spectacolul sportiv l-au însoțit mereu de-a lungul întregii sale vieți. Juca ping-pong cu o măiestrie și

eleganță de invidiat. Avea servicii tari, cu efect, era bun în schimbările lungi și dădea dovadă de o stăpânire de sine nemaipomenită în momentele critice ale meciurilor. A ajuns candidat în maeștri ai sportului. A fost multiplu campion al raionului Strășeni, premiant al Spartachiadei sportivilor de la sate (1965), campion al competiției susmenționate (1967, 1988, 1989), premiant al Turneului internațional de tenis de masă „Cupa Iașilor” (1993).

Mai târziu și noi, prietenii săi de nedespărțit, reuniți într-o sală de sport din inima Chișinăului, ne avântam în jocul cu paleta mică. Evident, Alexei ne dădea din start, în funcție de pregătirea fiecăruia, puncte înainte (de la cinci, ba chiar și de la șapte sau zece). Asta pentru a ne asigura șanse aproximativ egale. Se întâmpla ca pe final să ne desprindem uneori și să fim la un singur punct de victorie. „Un punct, și-l batem!”, ne gândeam în sine. Numai că acesta nu venea,

spre dezamăgirea noastră. Cum ne doream revanșa, treceam cu toții la baschet, mai exact la aruncări la coș. Aici ne mai surâdea șansa, dar, per total, tot Alexei devenea, în majoritatea cazurilor, învingător. Ne uimea stilul său inconfundabil de a trimite mingea oranj la țintă. Tari și duelurile la tabla cu 64 de pătrățele, la jocul de dame. Era combinativ și „vizionar”, calculând cu zeci de mișcări înainte... Ce timpuri mai erau! Frumoase amintiri pentru toată viața.

Competiții zonale și republicane ale pedagogilor

Alexei Jereghi, de fapt, încă sportiv fiind, s-a consacrat și activității de arbitraj, muncii de deservire și organizare a unor competiții cu caracter de masă: atât pentru copii și adolescenți, cât și pentru vârstnici. El și-a adus contribuția la buna desfășurare a Spartachiadelor de ramură, organizate de Asociația Sportivă Benevolă a Sindicatelor din R. Moldova, la diverse baze de odihnă și agrement de la Vadul lui Vodă, a Spartachiadelor elevilor de la colegii, sub egida Federației Sportului Universitar, a competițiilor zonale și republicane ale pedagogilor, a numeroaselor Memoriale de tenis.

În calitate de arbitru a fost mereu operativ, principal, obiectiv. S-a bucurat de stima sutelor de participanți angrenați nu doar în întrecerile de ping-pong, dar și în cele la jocul de dame, șah etc. Totodată, Alexei Jereghi s-a străduit să immortalizeze aceste competiții în paginile ziarului „Sport Plus”, săptămânalul Comitetului Național Olimpic din R. Moldova, al cărui reporter a fost timp de mai mulți ani. Pe scurt, s-a impus ca un neobosit jurnalist, a scris sute de articole la publicația periodică raională din Strășeni „Munca pașnică”, în ziarile republicane „Tinerimea Moldovei”, „Literatura și Arta” „Învățământul public”, „Viața Satului” ș.a.

Sportul în școli

A scris cu multă inspirație despre necesitatea de a atrage copiii și studenții în sport și beneficiile unui mod de viață sănătos, despre desfășurarea exemplară a unor lecții de educație fizică și valoarea de netăgăduit a exercițiului fizic. A selectat și a scos de sub tipar o serie de cărți și culegeri de expresii înaripate (aforisme): *Contemporanii mei, Magia sportului, Federațiile sportive din R. Moldova, Sportul și sănătatea, Elixirul sănătății, Legile în istoria omenirii (cugetări despre legi)* ș.a. A scris cu inspirație atât despre legendele sportului moldovenesc, cât și despre simpli pedagogi și antrenori, despre colegii săi de breaslă, despre veteranii sportu-

lui din republică. A fost membru al Asociației Presei Sportive din Moldova (APSM).

Model sufletist de ziarist și de om

Alexei Jereghi și-a trăit cu rost viața, una plină de sens și de realizări pe mai multe planuri. Perseverența, munca, omenia sunt acele calități ce au constituit temeliea izbânzilor sale, au fost rețetele principale de care s-a călăuzit dănsul mereu, până la ultima sa suflare. Împreună cu Eugenia, soția sa, a crescut și educat doi copii, doi băieți, care, la fel ca și părinții, țin la rădăcinile neamului.

Alexei a știut să trăiască frumos clipele de odihnă și de răgaz, să petreacă sublim sărbătorile și întâlnirile cu rudele și cu prietenii săi devotați, să trăiască nu numai pentru sine, dar și pentru cei dragi și apropiați. Aceștia, printre care și reprezentanții Federației naționale de ping-pong – Vladimir Semipeadnii, Gheorghe Eremia, Dumitru Buiuclii, alți colegi – l-au petrecut într-o zi însoțită a acestui sfârșit de toamnă pe ultimul său drum.

Alexei Jereghi a fost un model sufletesc de sportiv, ziarist și om. El s-a stins din viață, dar nicicând nu se va stinge amintirea sa pe care o vom păstra în memoria noastră atâta timp cât și nouă ne va fi dat să trăim pe acest pământ. El va rămâne în amintirea noastră așa cum l-am știut decenii întregi: temeinic, cumpătat, tenace, harnic, onest, săritor la nevoie. Un om plin de voce bună, care a ținut la prieteni, la viață, la tot ce avem mai sfânt și netrecător ca neam.

**Pavel BRĂDESCU,
Sergiu BUSUIOC,
Vadim IUTIȘ,
Andrei LOGHIN,
Iulian BOGATU,
membri ai APSM**

FINALIZAREA PROIECTULUI SPRING – UN NOU START-UP PENTRU DEZVOLTAREA EDUCAȚIEI MEDICALE

(Continuare din pag. 3)

Rectorul Emil Ceban și-a exprimat deschiderea pentru cooperare fructuoasă în viitor și a subliniat că universitatea noastră are încheiate mai multe acorduri de colaborare cu universitățile de medicină din România și Ucraina și ar putea facilita atragerea noilor parteneri în proiectele ulterioare ce vor fi lansate sub egida PRAMED-EECA.

La rândul său, prof. Levan Baramidze a accentuat că unul dintre obiectivele Asociației este ca în următorii ani să fie organizate cursuri pentru manageri de spitale în scopul acreditării instituțiilor medico-sanitare. Un alt obiectiv ține de atragerea universităților din România pentru lansarea Programului de master în Sănătate publică, dar și a altor universități partenere din Asia Centrală, în special din Tadjikistan.

Evelina Gherghelegiu, coordonator instituțional în cadrul proiectului SPRING, a subliniat că una dintre realizările importante ale proiectului este că USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit membru-fondator a PRAMED-EECA, fapt atestat prin Certi-

ficatul înmănat la conferința de lansare a Asociației, ce s-a desfășurat în orașul Sofia, Bulgaria, la 12 octombrie 2022. A doua realizare este lansarea revistei Asociației – MEDH-EECA/ Journal of Medical and Health Sciences Education for Eastern Europe and Central Asia. Astfel, în primul număr al acesteia a fost publicat articolul Impact and consequences of COVID-19 on teaching and learning in “Nicolae Testemițanu” State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova, scris de grupul de autori de la universitatea noastră – Olga Cernetchi, Silvia Stratulat, Virginia Cocieru-Șalaru, Stela Adauji, Olga Iurco, Angela Cazacu-Stratu și Evelina Gherghelegiu. Lansarea revistei a avut loc recent la Kaunas, Lituania, eveniment la care au participat și reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu”. Membrii comunității universitare sunt invitați să publice articole în această revistă științifică.

În cadrul discuțiilor, au fost abordate perspectivele de aplicare la noi proiecte europene, conclucrarea PRAMED-EECA cu ASPHER – organizația europeană independentă cheie dedicată consolidării rolului sănătății publice prin îmbunătățirea

educației și formării în domeniul sănătății publice.

Experții au avut întâlniri și cu reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova și ai Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

De asemenea, în cadrul proiectului SPRING a fost efectuat schimb de experiență între reprezentanții universităților partenere. „Experiența împărtășită între participanți a fost foarte utilă, unele aspecte, cu siguranță, pot fi implementate în cadrul universității noastre. Toate aceste activități sunt efectuate în scopul prestării serviciilor universitare de

calitate. Lecțiile învățate au fost: începând mai devreme – obții rezultate mai bune; frica de zona de confort nu trebuie subestimată; este necesară dezvoltarea capacităților echipelor de acreditare; disciplina organizatorică este obligatorie; motivarea adecvată a echipelor implicate în acreditare este de o importanță crucială”, a punctat Olga Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, care a vizitat universitățile de medicină din Sofia, Bulgaria, și Kaunas, Lituania.

Potrivit Olgăi Iurco, implementarea proiectului SPRING a răspuns nevoilor beneficiarilor și a contribuit la: sporirea gradului de satisfacție a studenților și a personalului univer-

sitar, a credibilității și calității programelor educaționale, a competitivității, vizibilității și atractivității Universității; la consolidarea rețelelor internaționale și construirea încrederii în generarea de parteneriate; la recunoașterea mai facilă a diplomelor și creșterea numărului de studenți, precum și la eficientizarea costurilor și optimizarea proceselor.

În prezent, PRAMED-EECA întrunește 14 universități membre din șapte țări: Georgia, Belarus, Moldova, Bulgaria, Lituania, Kazahstan și Tadjikistan. Obiectivele principale sunt: asistența universităților în pregătirea pentru acreditarea internațională și națională, lansarea noilor programe educaționale (inclusiv cele comune), oferirea suportului informațional, analitic și organizatoric în desfășurarea cercetării științifice, publicarea în revista MEDH-EECA și organizarea cursurilor de formare, seminare și conferințe. Asociația va continua cooperarea între universitățile partenere în scopul extinderii activităților comune pentru îmbunătățirea sănătății publice și a calității educației medicale.

sursa: usmf.md

Dialoguri culturale

Ai noștri la Verona

În data de 27 noiembrie curent, în orașul Verona, Italia, a avut loc „O serată cu Raisa Roșca”, o tânără scriitoare din Republica Moldova. Evenimentul a dat posibilitatea să se întrunească persoane de cultură și de talent din diasporă, iar prin ele să fie readuse și valorificate datinile și tradițiile de la baștină.

Evenimentul a fost unic în felul său, deoarece a promovat uniunea între culturi - cea italiană și cea românească. Invitați speciali au fost italieni și moldoveni din R.Moldova, dar și din diasporă. Copiii au recitat poezii în limba română, studiind limbii pentru ei fiind un efort adăugător, dar anume astfel de evenimente îi ajută să continue să studieze limba maternă. Scriitoarea Raisa Roșca este stabilită mai bine de 14 ani împreună cu toată familia în Italia, însă rădăcinile și dorul de casă o îndeamnă mereu să mențină focul din vatra strămoșească chiar departe fiind - prin scrierile sale..

Pe marginea evenimentului, reporterul „Univers Pedagogic Pro”, Silvia Țurcan, a întreținut o conversație cu scriitoarea Raisa Roșca, eleva Andreea Roșca și Victoria Fonari, conferențiar universitar.

S.Ț.: Prin ce este important un eveniment bilingv cu ideea fundamentală „Cultura ne unește”?

R. R.: Importanța evenimentului constă în a ne cunoaște mai bine, a face o apropiere dintre culturile italiană și română. Cunoșcându-ne unii pe alții, ne descoperim mai bine și reușim să transmitem valori generațiilor ce urmează.

S.Ț.: Programul a fost variat. Cum motivați alegerea?

R. R.: Structura programului prevede întrunirea persoanelor talentate, care și-au dorit să se implice voluntar. Din partea Italiei am avut onoarea să fiu apreciată de editoarea Clara Garofoli, care mi-a susținut proiectul „Microstoria colori”, Elena Migliavacca, coordonatoarea la „Casa di Ramia”, Primăria Verona. Din diasporă aș vrea să-l menționez pe meșterul popular Iurie Vrânescu, care îi învață pe copiii noștri muzica instrumentală. A interpretat muzică populară la caval, nai, flaut și fluiet. A acompaniat-o pe Maria Stegărescu, care a interpretat cântecul „Rău mă dor, ochii mă dor”. Pe undă cântecului a răsunat dorul casei prin vocea Eugeniei Anghel, perla repertoriului său fiind melodia „Codrii mei bătrâni”. A fost de o importanță deosebită discursul părintelui paroh Vladimir Pavlescu de la biserica ortodoxă „Sfânta Mucenică Sofia și ficele sale” din Verona. Atmosfera de sărbătoare a fost menținută de ansamblul de dansuri populare „Cimbrisor”. Am avut plăcerea ca la eveniment să fie prezenți doi invitați

de onoare: conferențiarul universitar, scriitoarea Victoria Fonari din municipiul Chișinău și exegeta în fenomenul migrației Tatiana Nogailic din orașul Roma.

S.Ț.: La Chișinău ați avut o lansare de zile mari a cărții „Numele înghețatei”. Ați avut posibilitatea să valorificați propria creație?

R.R.: Elevii claselor a III-a și a V-a, Darie Roșca, Giulia Cheptene, Victor Roșca, au recitat poezii din creația mea, demonstrând abilitatea de a vorbi românește. Am făcut o surpriză tuturor, înscenând un fragment din jurnalul personal „Monologul unei emigrante”, în care am prezentat ipostazele emotive ale celor plecați de acasă.

S.Ț.: Așadar, scrieți și poezii. Enumerați, vă rog, câteva titluri ale volumelor publicate de Dvs.

R.R.: În anul 2018 am debutat, în limba italiană, cu cartea de povestiri didactice pentru copii „Microstorie a colori”, culegere de poezii „Logos”, volumul 46; în antologia de poezii „Vele”. În limba română este cartea pe care ați menționat-o deja, „Numele înghețatei” (București, 2022), poezii pentru copii în Antologia literară „Debut 2022”, și în Revista de cultură „Kibo Titan”, nr. 1 (10), 2022, București.

S.Ț.: Aveți o conlucrare frumoasă cu doamna Victoria Fonari, conferențiar universitar doctor, poet și critic literar...

R.R.: Vreau să menționez că prin prezența dumneaei am avut posibilitatea să primim din Moldova o părțică de Chișinău, iar ea, la rândul său, va duce în țara noastră o părțică din diaspora de la Verona, care vrea să-și salveze și să-și mențină rădăcinile. În acest context eu cred că este oportun să menționăm că importanța evenimentelor culturale în diasporă merită o dublă apreciere.

S.Ț.: Andreea Roșca este elevă la Școala Superioară „L. Einaudi” din Verona. Povestește cum e să fii elevă în Italia cu rădăcini din Moldova?

A.R.: Eu am început să învăț în Italia din clasele primare și doar grădinița am făcut-o în Republica Moldova. **S.Ț.: Limba română nu se predă în instituția unde înveți. Cum o păstrezi?**

A. R.: Am noroc de mama. Sâmbăta și duminica facem lecții de română. În familie vorbim română. Totuși, este important să cunoaștem limba română și din punct de vedere gramatical. Facem exerciții scrise. La fel ne motivează, pe mine și pe fratele meu, să exersăm sunetele în limba română. Astfel, încercăm să vorbim corect. Vreau să menționez că avem și activități în care ne întâlnim și discutăm în română: la biserică, la cor, la lecțiile de solfegio pentru instrument. Când la flautul traverso.

S.Ț.: Scrierile mamei tale, Raisa Roșca, sunt importante pentru tine?

A.R.: Foarte. Îmi place că este autoare de cărți. Mă simt importantă că unele texte sunt despre mine. Astfel, despre copilăria mea pot afla și alți cititorii. Povestirile din cartea „Microstorie a colori” au mult sens. Ele sunt compuse astfel ca să-mi dea forțe când mă confrunt cu diferite probleme. Mi-ar plăcea să fie și varianta în limba română. Copiii au nevoie să înțeleagă lumea și să fie înțeleși. Iar cărțile mamei mele i-ar ajuta și pe cei mari, și pe cei mici.

S.Ț.: Doamnă Victoria Fonari, Dvs deja sunteți cunoscută în rândurile elevilor prin cartea „Școala steluțelor”, care este inclusă în programul curricular la lecturile recomandate pentru clasa a II-a. La evenimentul din 27 noiembrie, la Verona, ați participat cu cărțile „Abecică” și „Jurnalul micului călător din Chișinău”. În ce constă conexiunea dintre predarea la universitate și cărțile pentru copii, apărute recent?

V.F.: Cărțile pentru copii apar involuntar, fiind un dialog, inițial cu fiica mea, apoi cu nepoțelul. Jocul copilăriei mă ghidează ca și copiii să îmbine lectura, aflarea a ceva nou cu plăcerea distracției: de joc, teatralizare, plimbare. Raisa Roșca este absolventa Facultății de Litere a USM. Lucrând în Italia, simt necesitatea de a promova limba română, tradițiile noastre, cultura care ne dă certitudine în a rezista oriunde ne-am afla. Ne-am revăzut peste ani grație cărții sale „Numele înghețatei”, care a ajuns la Chișinău. Iar acum a considerat că acest eveniment trebuie să adune lume care să accentueze valoarea cărții. Cartea pentru copii este un reper foarte important pentru cultivarea valorilor identitare. Astfel, „Jurnalul micului călător din Chișinău” a ajuns în Italia. Personajul din carte are ce spune publicului de aici. Iar „Abecică” va îndemna copilul să scrie în limba română, să citească și să coloreze. Este o inițiere în a scrie, a lectura și a învăța literele. Litera pronunțată și scrisă este viul care ne conectează la trecut și viitor.

S.Ț.: Au fost părinții copiilor din diasporă receptivi la eveniment?

V.F.: Au fost prezenți și părinți, și bune. Era peste așteptările mele. Toate cărțile mi s-au epuizat rapid. Iar la ultimele două exemplare rămase ale cărții „Jurnalul micului călător din Chișinău” s-au apropiat bunicile Angela Grozav și Maria Munteanu, care își doreau câte o carte pentru fiecare nepot. Dar, nefiind posibil, am inclus numele de autograf atât ale bunicilor, cât și ale nepoțelilor. Astfel, la sărbătorile de iarnă vor revedea Chișinăul prin intermediul lecturii în familie.

Pentru conformitate,
Silvia ȚURCAN

Tekwill în Fiecare Școală

Trăim în secolul când tehnologiile, îndeosebi cele informaționale, avansează cu viteză maximă, iar pe piață sunt tot mai des solicitate profesiile din sistemul STEAM - profesiile viitorului. În acest context ne-am propus ca, începând cu numărul acesta, să promovăm digitalizarea și inovarea în educație. Proiectul „Tekwill în Fiecare Școală” este cel mai revoluționar proiect educațional din țară, conceput cu scopul de a oferi studenților și elevilor moldoveni șanse de nevoile pieței sectorului IT.

„Tekwill în Fiecare Școală” își propune să transforme educația din Republica Moldova atât prin dezvoltarea unei tinere generații bine pregătite pentru profesiile viitorului, cât și prin introducerea de noi metode de predare în procesul de învățare din instituțiile de învățământ: „blended learning” și „clasa inversată”. Pe termen lung, proiectul are misiunea de a valorifica capitalul uman al țării și de a ridica o generație de oameni care să creeze produse și servicii acasă, în Moldova, care să răspundă provocărilor socioeconomice naționale și globale și, în același timp, să ofere studenților competențele necesare pentru nevoile de pe piața muncii din viitor.

Este un program cuprinzător de cursuri extracurriculare, dedicat elevilor cu vârsta cuprinsă între 13 și 19 ani. Proiectul permite accesul gratuit la resurse digitale inovatoare, oferind cunoștințele și abilitățile necesare, pentru a pregăti mai bine beneficiarii pentru profesiile viitorului.

La rubrica „Cunoaște Profesori Inovatori”, vă facem cunoștință cu profesora din nordul Moldovei, Tatiana Rotari. Dumneai are vocația de profesoară încă de mică, fiind inspirată de profesorul de matematică care a motivat-o să aleagă aceeași disciplină de studiu în cariera profesională. Acum, fiind profesoară de matematică, de proiectare și dezvoltare a aplicațiilor mobile, dar și de programarea algoritmilor în C/C++, Tatiana Rotari combină matematica cu profesiile viitorului pentru a dezvolta produse alături de elevii săi.

Dorind să cultive atractivitatea pentru disciplina Informatică, le-a oferit elevilor perspective reale în era digitală, învățându-i C/C++, Android Studio, machetare de aplicații mobile, dezvoltare de pro-

Tekwill™
în Fiecare Școală

Profesiile viitorului încep cu noi

totipuri user friendly pentru utilizatori.

Rezultatele nu s-au lăsat așteptate, astfel că în acest an Liceul Teoretic „Miron Costin” din orașul Florești, în care activează dumneaei, a devenit școala-lider la nivel național în proiectare și dezvoltare de aplicații mobile. Echipa „Green Energy”, formată din Irina Grosu și Gheorghe Manolache, ambii elevi în clasa a XI, mentorați de profesoară, au obținut locul I și II la concursul național „Tekwill Junior Ambassadors”, dezvoltând o aplicație mobilă bazată pe necesitatea reducerii poluării mediului, dar și o aplicație prin care consumatorii pot contribui la salubritatea orașului natal.

Ulterior elevii au participat și la concursul internațional de aplicații mobile din Coreea de Sud „The 12th e-ICON World Contest, în cadrul căruia, s-au învrednicit de locul III pentru aplicația mobilă dezvoltată care are la bază obiectivul global „Good Health and Well-Being” pentru combaterea obiceiurilor alimentare greșite (Poor Eating Habits) pe care le au oamenii. Astfel, aplicația le oferă utilizatorilor listă de misiuni cu privire la obiceiurile alimentare corecte, pe care aceștia trebuie să le realizeze zilnic. Învingătorii au fost premiați cu tabletele Samsung Galaxy TAB8 și Samsung Galaxy Buds 2.

De asemenea, datorită înscrierii școlii în inițiativa „Laborator Digital”, elevii au oportunitatea să creeze și să testeze aplicații mobile, să utilizeze calculatoare performante, atât zone de creativitate, cât și de studiu al disciplinelor STEM, astfel aprofundându-și cunoștințele și învățând într-un spațiu destinat să inspire pasiunea pentru IT.

Tatiana Rotari este un exemplu de perseverență, care a crezut în ideile și forțele elevilor săi și i-a încurajat să se dezvolte pe plan profesional încă de pe băncile școlii, plantându-le în ADN curiozitatea pentru IT și profesiile viitorului.

Participarea echipei în cadrul competiției internaționale a fost posibilă datorită studierii profesorilor viitorului din cadrul proiectului „Tekwill în Fiecare Școală”, implementat de Tekwill în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și cu suportul partenerilor externi de dezvoltare USAID Moldova, Ambasada Suediei în Chișinău, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și PNUD Moldova.

Silvia ȚURCAN

Elemente inovative didactice utilizate la lecțiile de geografie

„Geografia este parafa unei națiuni pe planetă”
(David Boia)

Orice elev are dreptul la studierea Geografiei, întrucât, prin intermediul disciplinei în cauză, elevii își formează o viziune adecvată despre planeta pe care trăim – Terra, despre diversitatea naturală, economică și culturală la nivel local, național, regional, european și mondial, necesară pentru a participa activ și pe deplin la viața civică și socială.

Ariadna MAZNIUC,
profesoară de geografie,
grad didactic I,
IPLT „Constantin Stere”,
mun. Soroca

mă a realității obiective înconjurătoare și, prin aceasta, la formarea incipientă a bazelor cercetării științifice. Acest grup de metode are o dimensiune acțională evidentă prin inserția directă în realitatea analizată. Elevul învață acționând și, în acest fel, integrând elemente teoretice sau demonstrate anterior.

Studiul de caz implică concentrarea tuturor resurselor metodologice pentru analiza unei anumite situații date sau identificate.

Lucrări bazate pe utilizarea suporturilor de instruire constituie o modalitate de acțiune directă (prin învățare), produsă asupra unor suporturi oferite anterior.

Lucrările practice presupun realizarea unor activități cu un pronunțat caracter acțional (măsurarea distanțelor pe hartă, măsurarea suprafețelor etc.).

Utilizarea caietului de activitate independentă reprezintă în ansamblul său un demers acțional prin caracterul lucrativ al acțiunii de învățare presupus de satisfacerea sarcinilor de lucru.

Lucrul cu fișele reflectă aceeași dimensiune acțională, realizată de data aceasta asupra unor fișe de activitate ingenios construite, care facilitează abordarea unor activități de învățare diferite.

Simularea reprezintă imaginarea teoretică a unui fenomen, proces sau situație, luând în considerare un anumit număr de parametri și similitudinea cu realitatea.

Investigația științifică este mai mult un demers științific de explorare sistematică a realității și mai puțin o metodă de învățare.

E-learning constituie ansamblul modalităților de învățare virtuală, utilizând IT.

Proiectul este o formă complexă, care angrenează o dimensiune acțională de durată, pentru elaborarea unui document cu elemente de individualitate și originalitate.

Portofoliul presupune stocarea succesivă a unor informații din surse diferite referitoare la o tematică propusă.

Mijloacele de cercetare nu reprezintă metode de instruire propriu-zisă, ci doar anumite modalități de investigare a realității înconjurătoare, specifice geografiei, care pot fi inserate într-un mod sistematic sau ocazional în activitatea de învățare sugerată de programe.

Aparatele reprezintă structuri mai complexe de determinare, înregistrare și notare a datelor. Ele diferă foarte mult, în funcție de domeniul abordat: elemente meteorologice, hidrologice, altitudinea reliefului, caracteristicile solului.

Mijloacele de măsurare directă și indirectă (teodolit, ruletă etc.) permit stabilirea unor dimensiuni reale ale distanțelor dintre obiecte,

care pot fi plasate în acest fel pe un plan, în poziții reciproce.

Aparatele foto (tradiționale, incluse în telefoanele mobile sau tablete) reprezintă modalități fidele de păstrare a aspectelor reale ale unui anumit loc. Mijloacele moderne permit realizarea și stocarea unui număr foarte mare de imagini, cu posibilitatea utilizării lor în învățare sau prezentări.

Camera video permite realizarea unor stocări ale elementelor aflate în mișcare. Imaginile sunt foarte sugestive, în cazul ilustrării unor fenomene dinamice (o cascadă, tornade, vijelii etc.).

Planșeta topografică a reprezentat un instrument folosit cu o anumită frecvență, în scop didactic, în urmă cu patru-cinci decenii. Planșetele topografice școlare erau destinate, în perioada respectivă, realizării unor schițe de hartă ale arealelor analizate.

Chestionarele sunt mijloace de investigare individuală și colectivă a unor persoane privind elemente și fenomene de natură socială, economică, din comunitatea în care se află situate. Chestionarele sunt folosite foarte mult în studiile de geografie socială, geografie culturală, geografie populației și așezărilor, etnografie, furnizând informații utile investigatorului. Ele pot fi transferate,

dispozitive de simulare a unor fenomene naturale și aparate de măsură; acestea împreună realizează o percepere directă, dar miniaturizată, a fenomenelor din realitatea obiectivă înconjurătoare.

Clasa constituie un sistem spațial în care, chiar dacă nu există mijloace de învățământ integrate, poate oferi suportul utilizării unora dintre acestea (aparate de proiecție, hărți). Reprezintă, în prezent, principalul loc de desfășurare a orelor de geografie.

Muzeul constituie un spațiu ocazional al învățării. În cazul muzeelor specializate (de exemplu, de științe ale naturii, de geologie), pot fi organizate lecții de geografie în momentele presupuse de programa școlară. Există, de asemenea, „muzee școlare”, cu o tematică preponderent legată de orizontul local.

Intel-teach reprezintă o formă de organizare a învățării, cu multiple avantaje inovative, care îmbină elemente tradiționale și informatice.

Clasa virtuală reprezintă, în principiu, o succesiune de imagini filmate într-un cadru real, care sunt apoi oferite ca exemple altor colective.

Cabinetul de informatică (geoinformatică) constituie un loc favorabil derulării anumitor activități din domeniul geografiei, cum ar fi:

ativ: așezarea geografică a cetății, relieful, resursele naturale – toate permit analiza comparativă a spațiului și a modului de viață în el în trecut și prezent, utilizând diverse materii și o listă complexă a profesilor legate de ele.

Practicând activități didactice în stilul „Scoala altfel”, organizez cu elevii vizite în Grădinile Botanice din Chișinău și Iași, România, precum și în galeriile Muzeului de Etnografie și Istorie din Soroca și cel al Colecțiilor de Artă din Chișinău. Aceste evenimente implică călătoriile pe jos și cu autocarul, care deschid orizonturi geografice nebănuite pentru liceeni, dar oferă și oportunitatea de a realiza educația profesională.

Nu putem ignora posibilitatea de organizare a tururilor virtuale la Muzeul Național de Artă al României. Tururile virtuale sunt accesibile pe site-ul muzeului și sunt îndrăgite de către elevi. Aceste tururi dau posibilitatea vizionării Galeriei de Artă Veche Românească, Galeria de Artă Românească Modernă și Galeria de Artă Europeană. Prin suita de imagini panoramice elevii percep datele geografice ale ținuturilor românești și europene în simbioză cu aspectul practic al cunoștințelor.

Geografia școlară s-a dovedit nu numai receptivă ci, din multe puncte de vedere, proactivă în evoluția paradigmei curriculare și în ceea ce se numește „dezvoltare curriculară”. Curriculumul școlar de geografie, ca parte a Curriculumului Național, oferă o fizionomie nouă a geografiei școlare, cu numeroase elemente inovative, care permit realizarea unui proces educațional eficient:

- Geografia, pe parcursul învățământului preuniversitar, își asumă în mod explicit dimensiunea terminologică a existenței cotidiane, prin asumarea unor obiective și competențe din spațiul comunicării în limba maternă (citirea și interpretarea textelor, explicarea termenilor specifici, utilizarea terminologiei în contexte diferite).
- Prin conținuturi și activități de învățare, geografia asigură o bază informațională relevantă (resurse naturale și umane, activități economice, turism, căi de comunicație), care oferă dimensiunea spațială a competenței antreprenoriale, a competenței sociale și civice.
- Competența digitală este evocată în mod direct în programe, prin sugestii metodologice și activități de învățare care facilitează accesarea informațiilor din lumea virtuală.

Trebuie să observăm că principalele competențe ale geografiei au o pronunțată vocație transversală și transdisciplinară.

Constatarea conform căreia geografia este un domeniu științific modern, foarte amplu și deosebit de relevant pentru înțelegerea lumii contemporane, având toate caracteristicile unei științe evaluate (obiect, metode, axiome, legi, paradigme, concepte, terminologie etc.), nu este suficientă „în sine”. Comunitatea socială, educațională și științifică trebuie să fie receptivă la această „nouă” geografie și să o considere ca o știință importantă și relevantă. Adăugăm noi, profesorii: cu posibilitatea de a deveni o „ideologie” a secolului al XXI-lea.

după cum este de presupus, în procedee de colectare a datelor sau de instruire.

Reportofonul facilitează păstrarea în timp real a unor informații și relatări referitoare la o situație vizionată. În cadrul excursiilor devine o formă simplă de consemnare a datelor vizionate.

GPS reprezintă o modalitate modernă și foarte precisă de localizare a unor elemente care fac parte din realitatea înconjurătoare.

Sistemele integrate de mijloace de învățământ reprezintă ansambluri de spații, dotări și mijloace de învățământ, care facilitează învățarea într-un mediu educațional generos, consacrat sau nu disciplinei școlare, în care este indusă o anumită activitate predominantă.

Cabinetul (de geografie) reprezintă un spațiu destinat cu precădere sau exclusiv învățării geografiei. Cuprinde majoritatea mijloacelor de învățământ care facilitează învățarea disciplinei școlare și oferă un mediu prietenos acesteia.

Laboratorul (de geografie) constituie în acest moment mai mult un deziderat, deoarece presupune punerea în acțiune a unor dispozitive experimentale sau reproducibile, care în prezent au o utilizare mai mult simbolică.

Terenul geografic reprezintă o suprafață delimitată, în care există

accesarea informațiilor, construirea unor structuri tematice, printarea materialelor etc.

Platforma AEL reprezintă o structură pe care sunt desfășurate și dezvoltate programele corespunzătoare, destinate învățării cu ajutorul mijloacelor informatice.

Pornind de la citatul lui Mihai Eminescu că „Țara va fi bună când școala va fi școală, statul stat și omul om”, țin să mă opresc asupra unei forme a educației nonformale, desigur, legate de disciplina pe care o profesze, precum **Educația muzeală**. Scopul lecțiilor netradiționale constă în utilizarea muzeului drept sursă educativă și informativă – rarcordată la principiile educației nonformale. Structura unei asemenea lecții se bazează pe teoria educației muzeale, pe istoria artei, pe utilizarea cercetării și a jocului ca instrumente educative, dar și pe activități practice ce au rolul de a exemplifica temele discutate, faptele descoperite altfel. Educația muzeală poate fi aplicată în orice muzeu al țării și peste hotarele ei. Lecții nonformale în muzeu pot fi realizate cu toată clasa de elevi, indiferent de materia predată, sau cu grupe de elevi din clase diferite, pasionați de geografie.

Astfel Muzeul „Cetatea Sorociei” din localitate îmi permite realizarea educației nonformale și orientarea profesională în mod practic-aplica-

Proiectul „Toată școala citește”!

Concursul cititorului: „Matilda” de Roald Dahl

Corina HARTEA,
bibliotecară, grad
de calificare I, profesoară
de limba și literatura română,
grad didactic II,
IPLT „Orizont”, mun. Chișinău

Concursul cititorului, desfășurat în liceul nostru cu participarea elevilor claselor a II-a, a avut drept scop cultivarea interesului pentru lectură, prin îmbunătățirea relației Școală-Bibliotecă, precum și stimularea creativității copiilor în exprimarea orală.

Roald Dahl este unul dintre cei mai de succes scriitori pentru copii, cunoscut în toată lumea. S-a născut în 1916, în Țara Galilor (Marea Britanie), părinții săi fiind de origine norvegiană. Roald Dahl era foarte înalt, avea 1m 96 cm. Porecla lui pe vremea când lucra în aviație era Lofty (înalt). Acasă i se zicea Mărul, pentru că în limba engleză ar fi lumina ochilor cuiva (ai mamei).

Nu-i plăceau pisicile, dar îi plăceau câinii. A fost un pasionat fotograf. Dintre cărțile lui: „James și Piersica Uriașă”, „Charlie și fabrica de ciocolată”, „Liftul de sticlă”, „Despre Vrăjitoare, Uriașul cel Bun și Prietenos” ș.a.

Cum a apărut cartea Matilda?
Pe Roald Dahl l-a impresionat faptul că unul dintre compozitorii cunoscuți ai sec.18, Wolfgang Amadeus Mozart, compunea deja la vârsta de cinci ani. Acest lucru l-a făcut să-și dea seama că adeseori adulții îi subestimează pe copii. Așa „s-a născut” Matilda, care la 3 ani deja învățase să citească. „Matilda”, o carte deosebit de educativă (mai ales pentru părinți!), este prima lucrare premiată a acestui talentat autor. Datorită impactului său notabil, în 1996 a fost prezentată adaptarea filmului omonim al romanului, filmul fiind regizat de Danny Devito.

Probleme concursului

Proba I. Discuție:
Ce părere aveți?

Matilda decide că vrea ceva mai interesant.

-Tati, zise ea, poți să-mi cumperi o carte?

- O carte? La ce naiba îți trebuie ție o carte?

- Vreau să citesc, tati.

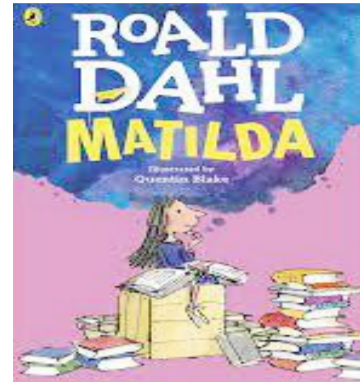
- Cum, adică, televizorul nu-ți mai place? Avem un televizor grozav cu diagonala de treizeci de centimetri și tu vrei o carte? Ești cam răsfățată, domnișoară!

Proba II. Numește personajele din roman. Caracterizează-le.

Proba III. Răspunde repede

1. Câți membri sunt în familia Wormwood?
2. Cu ce se ocupă domnul Wormwood?
3. Cum își folosea timpul doamna Wormwood, toată săptămână?
4. Cum se uitau părinții la Matilda?
5. Cum se numea singura carte din casa familiei?
6. Unde s-a dus Matilda pentru că nu avea cărți în casă?
7. Câte minute mergea fetița până la local?
8. Care a fost întrebarea adresată persoanei care lucrează în bibliotecă?
9. Ce face în bibliotecă fetița?

10. Câte ore avea la dispoziție, până la întoarcerea mamei, să stea la bibliotecă?
11. Ce carte i-a plăcut Matildei când a fost întrebată?
12. Ce carte își dorea să citească Matilda?
13. Ce i-a recomandat bibliotecara?
14. Unde o transportau cărțile pe Matilda după ce citea?
15. Ce își prepara singură Matilda când era singură acasă?
16. Pe cine o va întâlni Matilda și vor avea o prietenie frumoasă?
17. Cine era d-ra Trunchbull pentru profesoară?
18. Profesoara a văzut că Matilda este un geniu... Cum a vrut să o ajute pe fetiță?

19. Care este secretul profesoarei? (Povestesc copiii detaliat).
20. Ce i-a promis Matilda domnișoarei?
21. Ce i-a pus Lavender în pahar profesoarei?
22. Ce superputere avea Matilda?
23. Povestește despre șotiile Matildei.
24. Cu cine rămâne să locuiască Matilda? De ce?

Proba IV. Completează:

- * Este obiceiul profesoarei, să preia fiecare.....pentru o.....Face asta cu toate.....din.....și fiecare are o anumită A noastră este întotdeauna la ora..... imediat după masa de.....O să fiu și eu aici dar, numai....

- * Casa era construită în stil..... și era cunoscută sub numele de....
- * „.....ar fi fost mai nimerit”, gândi domnișoara căreia îi plăcea foarte mult să se joace cu.....

Proba V. Cine a spus?

1. „Fiul dumneavoastră, Maximilian”, aș zice, „nu e bun de nimic. Sper că aveți o afacere de familie în care să-l băgați după ce termină școala, fiindcă e limpede că nu-și va găsi de lucru nici unde altundeva?”
2. Iată două mucoase noi, privindu-le de sus, de la înălțimea ei neobișnuită, zise...

3. Auzi, Matilda, câți ani ai tu?
4. Deci cumpăr o rablă care are vreo 150 de mii de km la bord, apoi o transform în 10000 km.
5. Bine, dar nu e cinstit ce faci. Îți înșeli clienții.
6. Masa de seară se ia în familie, și nu se scoală nimeni de la masă până n-a terminat toată lumea.
7. Chiar poți să întorci kilometrajul înapoi cu un burghiu electric?
8. V-ați adus fiecare câte un creion, zise....

9. Da. Ce dorești? Arăți grăbită și răvășită în dimineata asta. Ce se întâmplă cu dumneata? Te-au supărat cumva nemernicii ăia mici?
10. M-ma-mamei îi plac. Ea mi le împletește în fiecare dimineață. Ea zice ca arăt f-foarte bine.

11. Sunt sigură că tatăl meu ar face un târaboii grozav, dacă i-aș spune că directoarea m-a luat de păr și m-a aruncat peste gard.
12. Mmm... să mă gândesc. E greu să-mi amintesc exact! Ori ieri, ori alaltăieri!
13. Îmi pare rău ca ți-am servit o gustare atât de sarăcicioasă.
14. În sfârșit, cineva a pus-o la pământ! Felicitari!

Revezi lista cărților citite de Matilda și stabilește:

- a) cărțile pe care le-ai citit și tu;
- b) cărțile despre care ai auzit;
- c) titlurile care te atrag;
- d) cărțile pe care ai dori să le citești.

„Nicholas Nickleby” de Charles Dickens,

„Oliver Twist” de Charles Dickens,

„Jane Eyre” de Charlotte Brontë, „Mândrie și prejudecată” de Jane Austen,

„Tess d'Urberville” de Thomas Hardy,

„Plecați în Pământ” de Mary Webb,

„Kim” de Rudyard Kipling,

„Omul invizibil” de H. G. Wells,

„Bătrânul și marea” de Ernest Hemingway,

„Zgomotul și furia” de William Faulkner,

„Fructele mâniei” de John Steinbeck,

„Prietenii buni” de J. B. Priestley,

„Brighton Rock” de Graham Greene,

„Ferma animalelor” de George Orwell.

Ambițioasă și amuzantă, Matilda este o fetiță care reușește să-și schimbe viața singură și ne învață să nu facem niciodată lucrurile pe jumătate, să citim, să fim puternici și descurcăm în toate situațiile apărute. Această carte merită să fie citită!

USAID: Concursul „Profesorul – Ambasador Digital”, în desfășurare

Concursul „Profesorul – Ambasador Digital”, în cadrul căruia vor fi premiați 10 profesori, a fost lansat de Centrul Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului”. De premii se vor învrednici acei dascăli care au realizări deosebite și își doresc să devină promotori ai inovațiilor digitale.

În vederea participării la concurs, profesorii vor elabora două proiecte didactice, bazate pe abordarea STEM/STEAM, la orice disciplină școlară pentru clasa a VIII-a (în conformitate cu Regulamentul: https://www.clasaviitorului.md/wp-content/uploads/2020/12/regulament_final-web_ambasador-digital.pdf). Termenul limită pentru depunerea dosarului este 15 ianuarie 2023. Învățătorii vor intra în posesia titlului Ambasador Digital și a unor premii sub formă de echipamente digitale în sumă de 15 mii de lei fiecare.

Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a sprijinit financiar acest concurs, cu contribuția Guvernului Suediei prin Proiectul Tehnologiile Viitorului, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării.

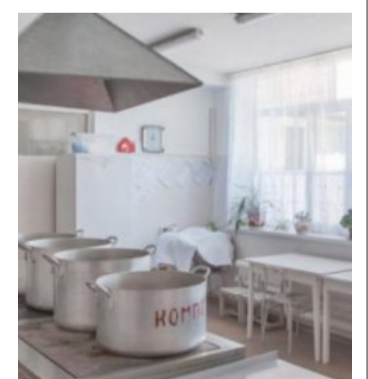

Angajații din blocurile alimentare ale grădinițelor vor beneficia de ajutor material

Decizia a fost luată de Consiliul Municipal Chișinău, la solicitarea Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, și vizează doar angajații din capitală și suburbii.

Ajutorul material va însuma 1,7 milioane de lei, sumă preconizată pentru instalarea pavilioanelor moderne și demolarea celor învechite în grădinițele de pe teritoriul municipiului.

Menționăm că în cele 128 instituții de educație timpurie din Chișinău activează 461 de persoane, deși, conform statelor de personal, sunt prevăzute 600,5. Conform datelor prezentate de DGETS, personalul auxiliar de la blocurile alimentare are o vârstă medie de 57-65 de ani iar din cauza salariilor destul de mici locurile

vacante nu reușesc a fi suplinate. De ajutor material vor beneficia toate persoanele vizate cu excepția celor cărora le-au fost aplicate sancțiuni disciplinare. Acesta va fi acordat în baza unei cereri.

In memoriam Otilia STAMATIN

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău anunță cu tristețe despre trecerea în lumea celor drepte, la 26 noiembrie 2022, la vârsta de 85 de ani, a celei care a fost Otilia STAMATIN, Profesor Emerit, dr. conferențiar universitar al UPSC, membru titular al Academiei de Științe Pedagogice și Sociale din Moscova.

Personalitate notorie a neamului românesc și Om de o înaltă ținută intelectuală și morală, Otilia STAMATIN a impresionat mereu prin măiestria pedagogică, puterea de influență, chipul frumos și luminos, profunzimea și corectitudinea abordării problemelor din domeniul psihologiei și educației.

Calitățile deosebite, dezvoltate prin educație, muncă asiduă, înaltă responsabilitate, patriotism, dragoste de carte și de neam și profundul respect față de oameni, rămân a fi un exemplu pentru toate generațiile de psihologi și pedagogi pe care i-a crescut cu grijă savanta Otilia STAMATIN.

A fost printre primii psihologi în Moldova și cea care a făcut tot posibilul ca să aducă această profesie în aulele universităților din țară, pentru a forma generații întregi de psihologi calificați, pedagogi cu competențe psihologice, dar și lideri, manageri de performanță. A promovat cultura Păcii în instituțiile de învățământ și a organizat trenul păcii prin toată Europa, Rusia, Moldova. A unit țările prin știință și educație și a devenit, prin munca și activismul său, membru al Acade-

miei de Științe Pedagogice și Sociale din Rusia, iar la UPSC – Dr Honoris Causa. Îmbinarea reușită a activității practice cu cea de cercetare și instruire, puterea și măiestria de a transmite experiența acumulată tinerei generații au poziționat-o pe regretata Otilia STAMATIN drept intelectual al neamului din care facem parte.

Va rămâne pentru totdeauna un profesionist de excepție și un om luminos.

Viața profesională a Otiliei STAMATIN, personalitate distinsă, psiholog, pedagog, doctor în psihologie, academician al Academiei de Științe Pedagogice și Sociale din Moscova. A lucrat: în satul Gura-Băcului ca pedagog (1955-1957); în Comitetul Central al Comsomolului din RM în calitate de șef de secție a tineretului studios (1957-1962); în calitate de cercetător științific în Institutul de cercetări științifice în domeniul școlilor al RM (1962-1963). A activat la UPSC „Ion Creangă” din Chișinău (fostul Institut pedagogic din 1968) în calitate de lector (1968-1969), lector superior la catedra de pedagogie și psihologie (1969-1976), loțiitor de decan la facultatea de istorie și pedagogie (1983-1987). A lucrat ca primul decan la facultatea de pedagogie (1987-1989) și ca decan la facultatea de pregătire și reciclare a cadrelor de conducere din instituțiile preuniversitare din învățământ (1989-1993). În perioada anilor 1993-1998 a predat mai multe cursuri de psihopedagogie și psihologie a școlii superioare

pentru profesorii altor instituții de învățământ superior - ULIM, Universitatea de Comerț etc. În 1989 a inițiat pregătirea postuniversitară a psihologilor din rândurile pedagogilor. Pentru prima dată în țară a organizat pregătirea managerilor școlari. Din septembrie 1993 până în 2009, pe parcurs de 16 ani, a fost șef al catedrei de psihologie și psihologie aplicată la Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, UPSC. Din 2009 până în 2017 – conferențiar la Catedra de Psihologie. Concomitent, din 2000, a activat și în calitate de șef al laboratorului de cercetări științifice în domeniul psihologiei aplicate.

A scris peste 156 lucrări științifice, printre care monografia „Structura și dinamica procesului formării onestității la elevii claselor superioare”. A fost coordonator de culegeri: „Fundamente psihopedagogice ale prevenirii și combaterii violenței în sistemul educațional” (2014); „Diminuarea violenței în sistemul educațional: probleme și perspective de soluționare” (2012); „Știința psihologică: progres, probleme și perspective” (1996); „Integrarea psihosocială a copiilor din familiile temporar dezintegrate” (2009); „Aspecte psihopedagogice ale curriculumului de educare a părinților în RM”; coordonator la cărțile „Dragostea, familia, viața” (2000) și „Eu și universul meu” (2002), traduse din rusă și adaptate la populația din Moldova); coordonator și redactor științific al ediției traduse din engleză în română a lucrării lui Marshall B. Rosenberg „Comunicarea non-violentă” (2005) etc.; recenzent al cărții „Мой мир и я”, editată în Moscova în 2002.

În aceste momente de mare tristețe exprimăm sincere condoleanțe familiei îndurerate, rudelor, prietenilor și tuturor celor care au cunoscut-o.

Dumnezeu să o odihnească cu dreptii.

Lumină lină în veșnicie...

Mai multe informații despre viața și activitatea savantei Otilia Stamatina: STAMATIN, https://drive.google.com/file/d/1SzuS7ncnwsFIWoE4zyD9_IJ-feZ5jOKnD/view?fbclid=IwAR0BlmASuaFssdwU8ITr4USAhpOlrhqlkwtS4GnbvKp0WXpha3pT-8

Noutăți editoriale

Cum recunoaștem discriminarea?

Ghid practic pentru profesori

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Institutul pentru Politici Publice din România au publicat un ghid practic pentru profesorii din școlile primare și gimnaziale, care are scopul de a-i ajuta să identifice situațiile de discriminare sau bullying la nivelul instituției.

O persoană este discriminată atunci când: este tratată diferit față de alta egală cu ea, este comparată cu altă persoană aflată în condiție egală. Există un criteriu ce poate sta la baza tratamentului diferit, când nu există o justificare sau un motiv temeinic prevăzut de lege pentru acest tratament diferit. Așa arată (în imagine) ghidul practic anti-bullying pentru profesori. Pentru a fi înțeles fenomenul, ghidul oferă și exemple, precum excluderea unor elevi din sistemul de învățământ pe criteriul dizabilității sau etniei.

Cum identificăm bullying-ul?

Ghidul conceput de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) sugerează profesorilor să creeze un chestionar pe care copiii să-l completeze anonim, iar pe baza răspunsurilor se pot identifica ușor cazurile de bullying. Printre întrebările sugerate se numără: „Câți prieteni buni ai în clasă?”, „În ultima săptămână, a răs cineva de tine?”, „În ultima săptămână, te-a împiedicat cineva să participi la activități?”, „Ți-a fost distrus intenționat un bun al tău (penar, caiet, haină)?”.

Pe lângă acest chestionar, cadrele didactice pot identifica cazurile de bullying și prin interacțiunea directă cu copiii. Victimele ar putea avea anumite semne fizice, precum haine și rechizite școlare rupte sau distruse complet, răni fizice sau semne psihocomportamentale, care includ cel mai des teama permanență (copilul întoarce mereu capul, se uită cu teamă la ceilalți și la profesor), lipsa poftei de mâncare sau rolul excesiv al unghiilor.

Traumele care nu trebuie neglijate

Ghidul pentru profesori precizează că elevii discriminați au traume, iar acestea ar trebui să atragă atenția.

Când un elev este expus la o amenințare reală (fizică sau psihică) sau află în mod direct de un eveniment traumatic pentru o persoană dragă acestuia, el nu mai poate să facă față emoțiilor, acestea fiind copleșitoare.

Copilul suferă în tăcere, iar comportamentul său se schimbă (devine tăcut, distant de cei din jur, nu se poate concentra).

„Modul în care profesorii răspund și mediul de clasă pe care profesorii îl creează pot face o diferență importantă pentru elevi. Când profesorii sunt informați cu privire la traume, elevii se simt mai în siguranță,

au mai multe șanse să acceseze sprijin și să beneficieze de servicii de vindecare. A ști cum să răspunzi cu empatie, compasiune și comportamente adecvate este esențial pentru a crea egalitate de șanse și tratament și, ca urmare directă, echilibru psihic elevilor”, se precizează în ghid.

Cum pot acționa profesorii?

Ascultarea activă îi ajută pe elevi să simtă că ideile și contribuțiile lor contează și îi încurajează să participe la clasă, astfel că expertii recomandă profesorilor să fie atenți la limbajul corpului copiilor, la tonul lor și la modul în care se exprimă.

„Recunoașteți contribuțiile lor și mulțumiți-le pentru deschidere, fiind conștienți de nevoile specifice și de condițiile dezavantajoase care le-ar putea inhiba capacitatea de a reuși în școală. Identificați de ce fel de sprijin suplimentar ar putea avea nevoie. Promovați un mediu care încurajează pe toată lumea să participe, să-și împărtășească opiniile și să gândească în afara cutiei. Generații discutiilor despre înțelegerea și opiniile lor”. Parteneriatele școlă - părinți pot conduce la îmbunătățirea rezultatelor școlare, a stimei de sine și a frecvenței școlare a elevilor, se mai precizează în ghid. Astfel că profesorii trebuie să creeze o școală sau un mediu de clasă favorabil familiei pentru a-i îndemna să se implice în procesul educării celor mici.

Statistici

Însă, în primul rând, aceștia ar trebui să accepte că în școlile românești elevii sunt discriminați. Asta deoarece un sondaj citat în ghid arată că 57% dintre dascăli sunt de părere că discriminarea împotriva elevilor nu este fenomen răspândit în școlile din România, deși 71% dintre elevi spun că se confruntă cel mai adesea cu discriminarea – copiii care au probleme de greutate (anorexie/obezitate), urmați de cei din familiile sărace (68%) și de cei de etnie romă (66%). La polul opus, cei mai puțin discriminați sunt elevii de etnie maghiară și cei de alte confesiuni religioase (21%).

Potrivit părinților, discriminarea se manifestă, în primul rând, sub forma unor agresiuni verbale din partea celorlalți elevi (81% dintre părinți afirmă acest lucru), dar poate îmbrăca și forma unor agresiuni fizice (în 48% dintre cazuri).

Lorena MIHĂILĂ,
adevărul.ro

Din creația cititorilor

Frumoșii ani de studenție

Frumoșii ani de studenție
Sunt plini de farmec, visători,
Scâldați în farmec, bucurie,
Pictați în splendide culori.

Ne duc pe drumuri uimitoare
Spre -nțelepciune, adevăr,
Unde găsim cheița care
Descuie poarta spre mister.

Iluzii, lacrimi, inimi frânte,
Speranțe, trai de neuitat,
Povața de la sfânt părinte,
Nucleul gândului curat.

În astă lume minunată
Îmi cresc aripi să zbor în zări
Spre taina dragostei curate,
Pe-a cunoștințelor cărări.

Speranțe, teze, retrăială
Colegi zglobii, prietenoși,
Învățătura, zâmbet, școală...
Se scurg prin anii curioși.

Dascăli-aici transmit lumină
Prin inundații cu har frumos,
Astfel nectarul din grădina
Îl strângem că e prețios.

Mihaela VASILCOV,
elevă, grupa SA2101,
Colegiul „Gheorghe Asachi”, or. Lipcani

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4, birourile 214, 215, 216
Telefon: (022) 40 07 17, 40 07 52.
E-mail: ziar_ump@yahoo.com univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic
REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,
Silvia Țurcan
CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/17>